

ບົດທີ 21

ບຸນທາດຫຼວງ

ຫັດອ່ານ

ທາດຫຼວງວຽງຈັນ ມີຄວາມໝາຍວ່າທາດໃຫຍ່ ເຊິ່ງຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ເປັນທາດທີ່ຂຶ້ນຊື່ລືຊາ ໂດຍແມ່ນພະເຈົ້າໄຊຍະເຊດຖາທິລາດເປັນຜູ້ນຳພາປະຊາຊົນຊາວວຽງຈັນສ້າງຂຶ້ນ ເມື່ອ ປີ ຄ. ສ. 1566. ທາດຫຼວງເປັນສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ດີເດັ່ນ, ເປັນສົມບັດລວມຂອງຊາດ ເຊິ່ງສະແດງເຖິງຫົວຄິດປະດິດສ້າງຂອງປະຊາຊົນລາວໃນສະໄໝນັ້ນ.

ເມື່ອເຖິງເດືອນສິບສອງລາວຂອງແຕ່ລະປີ ຊາວນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນໄດ້ພາກັນເຮັດບຸນນະມັດສະການພະທາດຫຼວງ. ໃນມື້ບຸນເພິ່ນໄດ້ປະດັບປະດາທາດຫຼວງໃຫ້ສວຍງາມເປັນພິເສດ, ເຮົາຈະເຫັນດອກໄຟເຫຼື້ອມຍິບຍັບສະຫຼັບກັນໄປ ເຊິ່ງເພິ່ນຫ້ອຍແຕ່ລຸ່ມຮອດຈອມທາດເຮັດໃຫ້ຜູ້ໄປທ່ຽວບຸນໄດ້ເຫັນຮູບຮ່າງຂອງທາດຢ່າງຈະແຈ້ງ. ບຸນນະມັດສະການພະທາດຫຼວງດຳເນີນເປັນເວລາຫຼາຍວັນ. ໃນນັ້ນ ມີພິທີທີ່ສຳຄັນດັ່ງນີ້:

- ເດືອນສິບສອງ ຂຶ້ນ 13 ຄ່ຳ ເຕົ້າໂຮມຜາສາດເຜິ້ງຢູ່ວັດສີເມືອງ ແລະ ມີການຄົບງັນຕະຫຼອດຄືນ.

- ເດືອນສິບສອງ ຂຶ້ນ 14 ຄ່ຳ ຕອນບ່າຍແທ່ຜາສາດເຜິ້ງຈາກວັດສີເມືອງໄປສູ່ທາດຫຼວງ.
- ເດືອນສິບສອງ ຂຶ້ນ 15 ຄ່ຳ ຕອນເຊົ້າປະຊາຊົນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍພາກັນເຮັດບຸນຕັກບາດ ແລະ ຟັງທຳມະເທສະໜາຢູ່ບໍລິເວນເດີ່ນທາດຫຼວງ. ຕອນບ່າຍມີກິລາຕີຄີ ແລະ ຊ່ວງມ້າ. ຕອນຄ່ຳມີການວຽນທຽນ, ແທ່ຜາສາດເຜິ້ງ, ຈູດບັ້ງໄຟດອກ ແລະ ບັ້ງໄຟຕະໄລ ເພື່ອສັກກາລະບູຊາ.
- ເດືອນສິບສອງ ແຮມ 1 ຄ່ຳ ເລີກຈາກພະທາດຫຼວງແລ້ວ ຍັງມີການແທ່ຜາສາດເຜິ້ງໄປຖວາຍຢູ່ວັດອົງຕີ້ ແລະ ວັດອິນແປງ. ໃນປາງບຸນດັ່ງກ່າວຈະມີການຄົບງັນ ເຊິ່ງໃນນັ້ນມີການສະແດງສິລະປະວັນນະຄະດີ ແລະ ຕະຫຼາດນັດວາງສະແດງສິນຄ້າຫຼາຍຊະນິດ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດອີກດ້ວຍ.

ບຸນທາດຫຼວງ ແມ່ນບຸນປະເພນີທາງດ້ານພຸດທະສາສະໜາ ທີ່ບັນພະບຸລຸດເຄີຍເຮັດສືບຕໍ່ກັນມາແຕ່ບູຮານນະການຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ເຊິ່ງເປັນວັດທະນະທຳອັນດຶງດູດຂອງຊາດລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຮົາຕ້ອງຊ່ວຍກັນປົກປັກຮັກສາອິດສະລະຂອງປະເພນີຂອງຊາດລາວເຮົາໄວ້ໃຫ້ໝັ້ນຄົງຕະຫຼອດໄປ.

ອະທິບາຍສັບ

ສັກກາລະ	:	ເຄົາລົບ, ບູຊາ.
ນະມັດສະການ	:	ການນ້ອມໄຫວ້.
ເທສະໜາ	:	ສະແດງທຳ, ສັ່ງສອນ.
ບັ້ງໄຟຕະໄລ	:	ບັ້ງໄຟແນວໜຶ່ງໃສ່ກົງ ບໍ່ໃສ່ຫາງ.
ຜາສາດເຜິ້ງ	:	ຫໍໂຮງທີ່ປະດັບດ້ວຍອີ່ເຜິ້ງ.

ຄຳຖາມ

1. ທາດຫຼວງສ້າງຂຶ້ນໃນປີໃດ ? ແລະ ແມ່ນໃຜເປັນຜູ້ນຳພາສ້າງ?
2. ພິທີທີ່ສຳຄັນໃນການເຮັດບຸນທາດຫຼວງມີຫຍັງແດ່?
3. ການເຮັດບຸນທາດຫຼວງມີຄວາມສຳຄັນແນວໃດ?

ຫັດແຕ່ງ

ບົດຜັນລະນາພາບ

ການຜັນລະນາພາບ ແມ່ນການກ່າວໃຫ້ເຫັນພາບ ແລະ ປາກົດການໃດໜຶ່ງ ໃນນັ້ນ ມີການຜິວຜັນກັບການເຄື່ອນໄຫວຂອງມະນຸດ. ການຜັນລະນາພາບມີ 3 ປະເພດຄື:

1. ການຜັນລະນາ ຫັດສະນີຍະພາບມີ 2 ຢ່າງຄື ພາບທຳມະຊາດໄດ້ແກ່: ດອກໄມ້, ພູຜາປ່າດົງ, ແມ່ນ້ຳລຳເຊ ເປັນຕົ້ນ. ພາບທີ່ຄົນສ້າງຂຶ້ນ ໄດ້ແກ່: ໂຮງຮຽນ, ຮ້ານຄ້າ, ຕະຫຼາດ ແລະ ອື່ນໆ.
2. ການຜັນລະນາຊີວິດປະຈຳວັນແມ່ນການຜັນລະນາການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄົນ, ແລະ ສັດໄດ້ແກ່: ພາບການກ່ຽວເຂົ້າໃນຕອນໜຶ່ງ, ການອອກແຮງງານລວມ, ການເຮັດວຽກໃດໜຶ່ງໃນຄອບຄົວ ແລະ ອື່ນໆ.
3. ການຜັນລະນາປາກົດການທຳມະຊາດ ແມ່ນການຜັນລະນາສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຊ່ວງໄລຍະໃດໜຶ່ງ ອັນໄດ້ແກ່: ຫາຝົນ, ລົມພາຍຸ, ຕາເວັນຂຶ້ນ, ຕາເວັນຕົກ, ລະດູແລ້ງ, ລະດູຝົນ ແລະ ອື່ນໆ.

ຂຽນຫວາຍ

ຈົ່ງຂຽນຫວາຍເລີ່ມແຕ່ ເມື່ອເຖິງເດືອນ..... ເພື່ອສັກກາລະບູຊາ.

ຄໍາຖາມ

1. ເພິ່ນເຮັດບຸນພະທາດຫຼວງເວລາໃດ?
2. ການຄົບຮັບບຸນພະທາດຫຼວງມີຫຍັງແດ່?
  - 1) ຈົ່ງເລົ່າຄືນກ່ຽວກັບ "ບຸນທາດຫຼວງ" ດ້ວຍປາກເປົ່າ.
  - 2) ຈົ່ງຂຽນຄືນເລື່ອງ "ບຸນທາດຫຼວງ" ຕາມທີ່ໄດ້ເລົ່າໂດຍຫຍໍ້ໃສ່ໃນປຶ້ມຂຽນຂອງຕົນ.